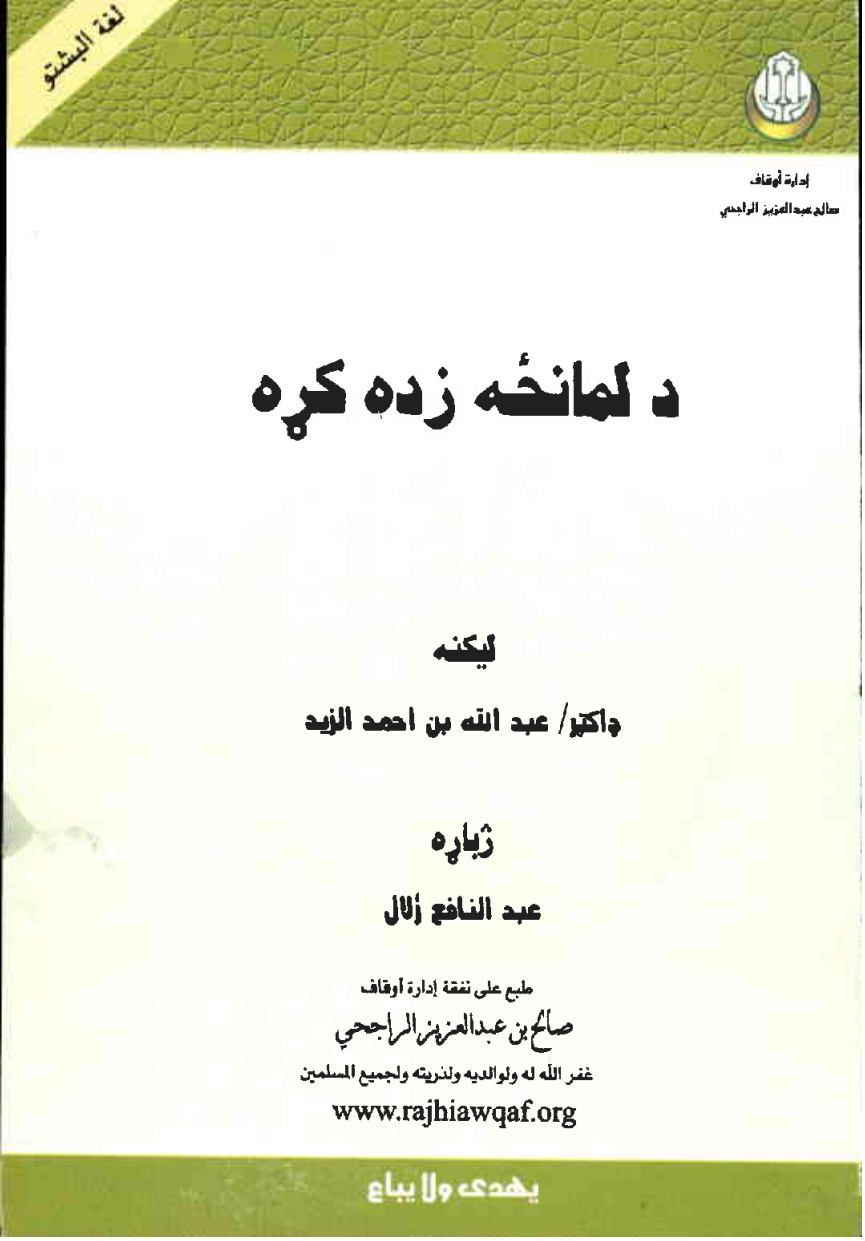

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لمانځه زده کړه

لیکنه

ډاکټر/ عبد الله بن احمد الزید

ژباړه

عبد النافع زلال

(c) ketabton.com: The Digital Library

ح وزارة الشؤون الإسلامية والأوقاف والدعوة والإرشاد، ١٤٢٤هـ

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

الزيد ، عبد الله

تعليم الصلاة. / عبد الله الزيد .- الرياض، ١٤٢٤هـ.

٦٤ ص ، ١٢ × ١٧ سم

ردمك : ٩-٤٤٣-٢٩-٩٩٦٠

(النص باللغة البشتو)

١- الصلاة أ- العنوان

ديوي ٢٥٢,٢ ١٤٢٤/٥٩١٩

رقم الإيداع : ١٤٢٤/٥٩١٩

ردمك : ٩-٤٤٣-٢٩-٩٩٦٠

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

سريزه

الحمد لله وحده، والصلاة والسلام على رسول الله محمد بن عبد الله ﷺ، أما بعد:

له ما څخه څو څلي وغوښتل شو چې دلمانځه په باره کې چې داسلام دوهم رکن دی، یو مختصر او جامع کتاب ولیکم چې دلمانځه په اساسي احکامو باندې مشتمل وي، او نورو ژبو ته دترجمه کولو وړ وي. نو ما تقریباً ټول هغه کتابونه را غونډ* کړل کوم چې دلمانځه په باره کې لیکلي شوي وو، او دا خبره را ته په ډاګه* شوه چې دغه هر کتاب د لمانځه دمختلفو اړخونو* څخه یوه اړخ ته اشاره کړې ده، (مثلا) ځینو کتابونو دلمانځه د اداء کولو طریقه او کیفیت ذکر کړی وو، خو دهغه اهمیت او فضیلت ته به یې اشاره نه وه کړې، او ځینو نورو دهغو اختلافي مسائلو تحقیق کړی وو کوم ته چې یو عام وګړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

په لومړۍ مرحله کې اړتیا نلري..

نو ما دا غوره وګڼله* چې دلمانځه هغه مهم مسائل را غونډ کړم چې یو مسلمان ته یې زده کړه او پر ځای کول حتمي او لازمي دي، او دهري مسئلې سره مې دقران او سنت څخه دلیل ذکر کړ، اختلافي او اوږده تفصیلي مسائل مې پریښودل، او دلوستونکي دزیاتې استفادې لپاره مې داسې طریقه غوره کړه چې هم مختصره او هم ټولو مسائلو ته شامله وي، او نورو ژبو ته یې ژباړه هم آسانه وي.

له الله ﷻ څخه غواړم چې دا کتاب (دلوستونکو* لپاره) ګټور او داستفادې وړ وګرځوي.

إنه سميع مجيب، والله الموفق،،،

ډاکټر/عبد الله بن احمد الزيد

ریاض-۱۴۱۴/۱/۱هـ

یادونه: دکومې کلمې په خوا کې چې د ستوری (*) نښه ده، هغه کلمه دکتاب په پای کې په لست کې مرادفه معنا لري، نو دمرادفې معنی لپاره دې نومورې لست ته مراجعه وشي. (ژباړن)

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړنی خبري

له پیغمبر ﷺ څخه په صحیح حدیث کې راغلي دي چې فرمایي: «بُنِيَ الإِسْلاَمُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَإِقَامِ الصَّلاَةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ، وَحَجِّ البَيْتِ لِمَنْ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلاً».

ترجمه: اسلام په پنځو (بنیادونو) باندې جوړ دی: (پدې) اقرار کول چې بیله الله ﷻ څخه دعبادت وړ او حق معبود* نشته، او محمد ﷺ دالله پیغمبر دی، او لمونځ کول، او زکات ورکول، او روژه نیول، او دکعبې شریفې حج کول -دهغه چا لپاره چې هغې ته دتللو وس او توان ولري-.

دا حدیث شریف داسلام پنځه ارکانو ته شامل دی، او هغه دادي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی رکن: ددې کلمې ویل (لا إله إلا الله محمد رسول الله):

ددې کلمې معنی داده: چې بیله یو الله څخه بل هیڅوك دعبادت وړ او حق معبود نشته. نو (لا إله) دټولو هغو معبودانو (خدایانو) نفي کوي چې بیله الله ﷻ څخه یې عبادت کیږي، او (إلا الله) دهغه الله لپاره چې شریك نلري دعبادت اثبات کوي، الله ﷻ فرمایي: ﴿شَهِدَ اللّهُ أَنَّهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ وَالْمَلاَئِكَةُ وَأُوْلُواْ الْعِلْمِ قَآئِمَاً بِالْقِسْطِ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾ [آل عمران: ١٨]

ترجمه: الله او ملائکو او دعلم خاوندانو پدې شاهدي ادا کړې ده چې بیله الله څخه بل هیڅوك دعبادت وړ او حق معبود* نشته، پداسي حال کې چې (په عدل سره دکائناتو) پالل او تدبیر* (دهغه) په لاس کې دي، نشته بیله الله څخه بل دعبادت وړ معبود*، هغه ښه غالب او ښه حکمت والا دی.

او د (لا إله إلا الله) ویلو، او شاهدي ورکولو کې،

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دریو شیانو سره اقرار کول دي:

لومړی: د الوهیت توحید:

او هغه دادی چې یواځې الله ﷻ دټولو عبادتونو او بندګۍ مستحق وبلل شي، او په هیڅ ډول دا (عبادتونه) بیله* الله ﷻ څخه دبل چا لپاره ونه شي.

او دا هغه توحید دی چې ټول مخلوقات دهغه لپاره پیدا شویدي، الله ﷻ فرمایي: ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالإِنسَ إِلاَّ لِيَعْبُدُونِ﴾ [الذاريات: ٥٦]

ترجمه: او ما پیریان او انسانان ندي پیدا کړی مګر ددي لپاره چې (یواځې*) دوی زما عبادت وکړي.

او دهمدي هدف لپاره الله ﷻ پیغمبران را لیږلي، او کتابونه یې نازل کړي دي، الله ﷻ فرمایي: ﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولاً أَنِ اعْبُدُواْ اللّهَ وَاجْتَنِبُواْ الطَّاغُوتَ﴾ [النحل: ٣٦]

ترجمه: او په تحقیق سره مونږ په هر (پخواني) امت

(c) ketabton.com: The Digital Library

کي يو پيغمبر ليږلی وو (چي دوی ته امر وکړي پدې) چي تاسو (يواځي*) دالله عبادت وکړئ، او له باطله معبودانو څخه ځان وساتئ.

او شرك دتوحيد ضد دی، نو کله چي دتوحيد معنی دا شوه: چي يواځي ښايي دالله عبادت وشي، نو بيله* الله نه دبل چا په کمه اندازه عبادت کول هم شرك ګڼل کيږي، نو که څوك په خپل اختيار سره بيله الله نه دبل چا هر ډول عبادت وکړي: مثلا دهغه لپاره لمونځ وکړي، يا روژه ونيسي، يا سوال ځني* وکړي، يا نذر ورته ومني، يا کوم څاروی ورته حلال کړي، يا د مړي نه مدد اومرسته وغواړي، او يا داسي نور، نو دا په حقيقت کي* له الله سره شريك نيول دي، او شرك له تولو نه لويه ګناه ده چي (دمسلمان) تول نيك اعمال له مينځه* وړي.

دوهم: د ربوبيت توحيد:

او هغه دادی چي انسان پدي اقرار وکړي چي

(c) ketabton.com: The Digital Library

یواځي* الله ﷻ (دمخلوقاتو) پیدا کونکی، روزي ورکونکی، ژوند ښونکی، مړ ک راوستونکی، (دکائناتو) پالونکی، او داسمانونو او ځمکو څښتن دی. او پدي سره اقرار کول دهغه فطرت (تقاضا) ده په کوم چي الله ﷻ مخلوقات پیدا کړیدي، تردې پوري چي په کومو مشرکینو کښي چي زمونږ پیغمبر محمد ﷺ رالیږل شوی وو، هغوی هم پدي توحید اقرار کاوه او ترینه منکر نه وو، الله ﷻ فرمایي: ﴿قُلْ مَن يَرْزُقُكُم مِّنَ السَّمَاء وَالأَرْضِ أَمَّن يَمْلِكُ السَّمْعَ والأَبْصَارَ وَمَن يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيَّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَن يُدَبِّرُ الأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللّهُ فَقُلْ أَفَلاَ تَتَّقُونَ﴾ [یونس: ۳۱]

ترجمه: (اې پیغمبره مشرکینو ته) ووایه چي څوك تاسو ته له آسمان او ځمکي نه روزي* درکوي؟ او څوك دغوږونو او سترګو مالك دی؟ او څوك ژوندی له مړي نه او مړی له ژوندي څخه راوباسي؟ او څوك

(c) ketabton.com: The Digital Library

د(ټولو) کارونو تدبیر او پالل کوي؟ نو ژر به هغوی ووایي: چې الله (دا ټول کارونه کوي)، نو ورته ووایه چې آیا تاسو (د الله څخه) نه ویریږئ؟.

او له انسانانو نه ډیر کم داسي خلك شته چې د ربوبیت له توحید نه یې په ښکاره انکار کړیدی، او په باطن کي له خپل ځان سره په هغه باندي عقیده لري، خو یواځي* دتکبر او عناد په وجه یې له هغه نه (په ظاهره) انکار کړیدی، لکه څرنګه چې الله ﷻ فرمایي: ﴿وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا﴾ [النمل: ١٤]

ترجمه: او د دغو (آیاتونو څخه) دوی دظلم او سرکشۍ د وجهي انکار وکړ، پداسي حال کي چې زړونو یې په هغه یقین او باور درلود.

دریم: د اسماء (نومونو) او صفاتو توحید:

د اسماء او صفاتو توحید دادی چې دالله په هغو صفاتو ایمان ولرو چې دخپل ځان لپاره یې ثابت

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي، او يا پيغمبر ﷺ دالله ﷻ لپاره دغه نومونه او صفتونه ثابت کړي وي، او هغه پداسي شکل سره ثابت کړو چي دالله ﷻ دشان او شوکت سره لائق او مناسب وي، بي لدې چي دهغه په کيفيت او څرنګوالي پوه شو، او يا يې بيان کړو، او بيله دي چي هغه دمخلوقاتو له صفاتو سره مشابه او يو شان وګڼو، او يا يي په اصلي معنى کي تغير راولو، او يا ورنه انکار وکړو، الله ﷻ فرمايي: ﴿وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى فَادْعُوهُ بِهَا﴾ [الأعراف: ۱۸۰]

ترجمه: او خاص الله لره ډير ښه او ښايسته نومونه دي، نو (الله ﷻ) په هغو (نومونو) سره وبولئ.

او الله ﷻ فرمايي: ﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾ [الشورى: ۱۱]

ترجمه: دالله په شان* او څېر بل هيڅ شى نشته، او هم هغه ښه اوريدونکى او ښه ليدونکى دى.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو په (لا إله إلا الله) ویلو کي ددې (پورتنیو) دریو شیانو اعلان او په هغو اقرار دي، نو هغه څوك چې (لا إله إلا الله) په خوله سره ووایي او په معنی یې پوه شي، او دهغې مطابق عمل وکړي، یعني الله ته شریك پیدا نکړي، او یواځې هغه دعبادت لائق وبولي، نو دا (سړی) حقیقي مسلمان دی، او هغه څوك چې دغه کلمه په خوله سره ووایي، او دهغې مطابق په ظاهره سره عمل وکړي، خو په زړه کي په هغې عقیده ونلري، نو دا (سړی) منافق دی، او هغه څوك چې دغه کلمه په خوله ووایي، او دهغې په خلاف عمل وکړي، نو دا (سړی) کافر دی، که څه هم دا کلمه په وارو* وارو ووایي (بیا هم مسلمان نه بلل کیږي).

او په (محمد رسول الله) باندي شهادت* ویلو معنی داده: چې په هغه دین او رسالت باندي ایمان راوړو کوم چې محمد ﷺ دالله ﷻ له جانبه مونږ ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوړی دی، او په کومو چې يې امر کړی دهغه اطاعت وشي، او له کومو شيانو نه چې يې منع کړيده له هغو نه ډډه وکړي شي، او دا چې (دمسلمان) ټول اعمال او عبادتونه به د پيغمبر ﷺ دشريعت او سنت مطابق وي، لکه څرنګه چې الله ﷻ فرمايي: ﴿لَقَدْ جَاءكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُم بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُوفٌ رَّحِيمٌ﴾ [التوبة: ۱۲۸]

ترجمه: په ربښتيا سره (ای مسلمانانو) تاسو ته ستاسو له جنس څخه پيغمبر راغلی دی، چې ډير سخت او درونډ دی پر ده باندې هغه څه چې تاسو ته تکليف رسوي، (او) په تاسو باندې ډير حرصناك دی، (او) پر مومنانو باندې مشفق او مهربان دی.

او فرمايي: ﴿مَّنْ يُطِعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللّهَ﴾ [النساء: ۸۰]

ترجمه: څوك چې د پيغمبر ﷺ اطاعت کوي، نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

(په حقیقت سره) هغه دالله ﷻ اطاعت کړی دی.

او فرمایي: ﴿وَأَطِيعُواْ اللّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ﴾ [آل عمران: ١٣٢]

ترجمه: او دالله او د(هغه) دپیغمبر اطاعت وکړئ (حکم ومنئ)، ددې لپاره چې په تاسو رحم وشي.

او فرمایي: ﴿مُّحَمَّدٌ رَّسُولُ اللّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ﴾ [الفتح: ٢٩]

ترجمه: محمد دالله ﷻ پیغمبر دی، او هغه کسان (صحابه کرام) چې لده سره دي (هغوی) پر کفارو سختګیر، او په خپلو مینځونو کې مهربان او زړه سواندي دي.

دوهم او دریم رکن: لمونځ کول، او زکات ورکول:

الله ﷻ فرمایي: ﴿وَمَا أُمِرُوا إِلاّ لِيَعْبُدُوا اللّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاء وَيُقِيمُوا الصَّلاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿وَذَٰلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ﴾ [البينة: ٥]

ترجمه: او دوی ته امر ندی کړي شوی مګر پدي (خبره) چي یواځي دالله ﷻ عبادت وکړي، پداسي حال کي چي عبادت به یې خاص (الله) لره وي، او له باطل نه به حق ته راګرځیدونکی او مایل وي، او لمونځ دي اداء کړي، او زکات دي ورکړي، او همدا (امر کړي شوي کارونه) محکم* او کلك دین دی.

او فرمایي: ﴿وَأَقِيمُواْ الصَّلَاةَ وَآتُواْ الزَّكَاةَ وَارْكَعُواْ مَعَ الرَّاكِعِينَ﴾ [البقرة: ٤٣]

ترجمه: او لمونځ ښه اداء کړئ، او زکات ورکړئ، او له رکوع کونکو سره رکوع وکړئ (یعني له لمونځ کونکو سره لمونځ وکړئ).

او لمونځ هغه رکن دی چي مور به په راتلونکو صفحو کي دهغه احکام بیان کړو.

او زکات هغه (معینه اندازه مال) دی چي د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مالدارو خلکو* د مالونو څخه اخیستل کیږي او فقیرانو او نورو د زکات مستحقو کسانو ته ورکول کیږي، او هغه داسلام دارکانو څخه یو لوی رکن دی، چې په هغه سره اجتماعي لاسنیونه* او دافرادو په مینځ کې یو له بل سره مرسته او تعاون کول مینځ ته راځي، او پدې شکل سره یې فقیر او محتاج لره په مالدار سړي باندې دا حق ګرځولی دی چې بیله کوم احسان او منت نه (ورته زکات ورکړي).

ظوارم رکن: د رمضان دمیاشتي روژه:

الله ﷻ فرمایي: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾ [البقرة: ١٨٣]

ترجمه: اې مومنانو په تاسو باندې روژه فرض کړې شویده، لکه څنګه چې په هغو کسانو فرض کړې شوې وه چې له تاسو نه مخکې وه (یعني پر مخکینې امتونو باندې)، تر څو (له الله نه) وویریږئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځم رکن: حج کول دهغه چا لپاره چې د تلو راتلو طاقت* او قدرت يې ولري:

الله ﷻ فرمايي: ﴿وَلِلّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلاً وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ اللهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ﴾ [آل عمران: ۹۷]

ترجمه: او الله تعالى لره پر خلکو* باندې دبيت الله حج کول (فرض) دي دهغه چا لپاره چې هغې ته دتلو راتلو طاقت* او قدرت ولري، او څوك چې کافر شو (ويې نه مانه دغه حکم) نو بيشکه الله د ټول عالم نه بې پرواه دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلمانځه اهميت*

له مخکينيو خبرو څخه څرګنده* شوه چي لمونځ په اسلام کي لوی ارزښت* او مقام لري، او هغه داسلام دارکانو څخه دوهم داسي رکن دی چي بيله هغه داداء کولو نه (دچا) اسلام نشي صحيح کيدای، او د لمانځه په باره کي سستي او بي پروايي کول دمنافقينو له صفاتو څخه شميرل کيږي، او (په مکمل ډول سره) پرېښودل يي کفر او ګمراهي ده، چي په هغه سره انسان داسلام له دايري نه وزي، لکه څنګه چي پيغمبر ﷺ په صحيح حديث کي فرمايي: «بَيْنَ الرَّجُلِ وَبَيْنَ الْكُفْرِ وَالشِّرْكِ تَرْكُ الصَّلاةِ».

ترجمه: دسړي او دکفر او شرک په مينځ کي (جلاکونکی حد) دلمانځه پرېښودل دي. او فرمايي: «الْعَهْدُ الَّذِي بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ الصَّلاةُ، فَمَنْ تَرَكَهَا فَقَدْ كَفَرَ»، ترجمه: کوم عهد او پيمان چي زمونږ او ددوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

(کافرانو) تر مینځ دی هغه لمونځ دی، چا چې هغه پریښود نو په ربښتیا سره هغه کافر دی. (دا حدیث ترمذي روایت کړیدی، او هغه یې حَسَن بللی دی).

لمونځ داسلام بنیاد او اساس دی، او هغه دالله ﷻ او بنده په مینځ کې رابطه ده، لکه څنګه چې پیغمبر ﷺ په صحیح حدیث کې فرمایي: «إِنَّ أَحَدَكُمْ إِذَا صَلَّى يُنَاجِيْ رَبَّهُ».

ترجمه: کله چې له تاسو نه یو تن لمونځ کوي نو هغه دخپل خدای سره راز او نیاز* کوي. او لمونځ دالله ﷻ سره دبنده دمحبت لرلو، او دهغه دنعمتونو دقدر کولو علامه او نښانه ده، او ددې وجې نه چې لمونځ لوی ارزښت او فضیلت لري، نو ځکه خو له ټولو نه اولینه فریضه ده چې پر پیغمبر ﷺ باندي فرض شویده، او لمونځ پدي امت باندي دمعراج په شپه په اسمان کې فرض شوی دی، او چې کله له پیغمبر ﷺ نه پوښتنه* وشوه چې له ټولو نه غوره*

(c) ketabton.com: The Digital Library

عمل کوم دی؟ هغه وفرمایل: «الصَّلاةُ عَلَى وَقْتِهَا»، یعني: لمونځ کول په خپل وقت کي. (دا حدیث بخاري او مسلم روایت کړی دی).

او الله ﷻ لمونځ دګناهونو دپاکیدلو سبب ګرځولی دی، پیغمبر ﷺ فرمایلي دي: «أَرَأَيْتُمْ لَوْ أَنَّ نَهْراً بِبَابِ أَحَدِكُمْ يَغْتَسِلُ مِنْهُ كُلَّ يَوْمٍ خَمْسَ مَرَّاتٍ، هَلْ يَبْقَى مِنْ دَرَنِه شَيْءٌ؟» قَالُوا: لا يَبْقَى مِنْ دَرَنِه شَيْءٌ، قَالَ: «فَذَلِكَ مَثَلُ الصَّلَوَاتِ الْخَمْسِ يَمْحُو اللهُ بِهِنَّ الْخَطَايَا»؟

ترجمه: آیا تاسو ته معلومه ده که له تاسو نه دیو کس دکور ددروازې مخي ته یوه ویاله* وي او هره ورځ په هغه کي پنځه ځله ولامبي*، نو ایا دده (په بدن) کي به څه خیري* پاتي شي؟ (صحابه وو ﷺ) وویل: نه، هیڅ خیري* به پاتي نشي، (پیغمبر ﷺ) وفرمایل: نو دا (په ورځ کي) دپنځو لمونځونو مثال دی، چي الله ﷻ دهغه په وجه (دلمونځ کونکي) ګناهونه بخښي. (دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

حدیث بخاري او مسلم روایت کړیدی).

او په حدیث کي له پیغمبر ﷺ نه راغلي دي: چي هغـه کله لدي دنیا نه رحلت کاوه، اخیري وصیت او اخیرنی خبره یي داوه: «چي دلمانځه په باره کي، او دهغو (مریانو*) په باره کي چي ستاسو تر لاس لاندي دي، له الله نه وویریږئ». (دا حدیث احمد او نسائي او ابن ماجه روایت کړی دی).

الله ﷻ په قرآن کریم کي دلمانځه او لمونځ کونکو ډیر لوی فضیلت او شرف ذکر کړی دی، له ټولو طاعتونو او عبادتونو نه یې دلمانځه زیاته یادونه کړیده، او دهغه په باره کي یي خصوصي توصیه کړیده، الله ﷻ فرمایي: ﴿حَافِظُواْ عَلَى الصَّلَوَاتِ والصَّلاَةِ الْوُسْطَى وَقُومُواْ لِلّهِ قَانِتِينَ﴾ [البقرة: ۲۳۸]

ترجمه: پر (ټولو) لمونځونو باندي محافظت وکړی، او (په خاصه توګه) په مینځني (مازدیګر) لمونځ باندي، او (په لمانځه کي) الله ته په ویره (او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ادب) سره ودریږی.

او فرمایي: ﴿وَأَقِمِ الصَّلاَةَ إِنَّ الصَّلاَةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاء وَالْمُنكَرِ﴾ [العنكبوت: ٤٥]

ترجمه: او لمونځ ښه اداء کړی، په ربښتیا سره لمونځ (انسان) له بي حیایی او بدو کارونو څخه منع کوي.

او فرمایي: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ اسْتَعِينُواْ بِالصَّبْرِ وَالصَّلاَةِ إِنَّ اللّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ﴾ [البقرة: ١٥٣]

ترجمه: ای مومنانو (له الله نه) په صبر او لمونځ کولو سره مدد وغواړی، په ربښتیا سره چي الله له صبر کونکو سره دی.

او فرمایي: ﴿إِنَّ الصَّلاَةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَّوْقُوتًا﴾ [النساء: ١٠٣]

ترجمه: په تحقیق سره لمونځ پر مومنانو باندي معین او تاکلی وخت کي فرض دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله ﷻ دهغه چا لپاره چې لمونځ نکوي (سخت) عذاب واجب کړی دی، الله ﷻ فرمايي: ﴿فَخَلَفَ مِن بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غَيًّا﴾ [مريم: ٥٩]

ترجمه: نو وروسته لدوی نه داسي خليفګان* راغلل چې لمونځ يې ضايع کړ (او نه يې اداء کاوه) او په شهوتونو پسې لاړل، نو دوی به (ژر) له بد عاقبت سره (په دوزخ کې) مخامخ شي.

او الله ﷻ په خپل مبارک کتاب (قران) کې ددې خبرې بيان کړيدی چې دمجرمانو او ګنهګارانو ودوزخ* ته داخليدلو اولين سبب دلمانځه پرېښودل دي، هغه فرمايي: ﴿مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرَ * قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ﴾ [المدثر: ٤٢-٤٣]

ترجمه: (له دوزخيانو* نه به پوښتنه وشي چې) کوم شي تاسو دوزخ ته داخل کړی؟ هغوی به ووايي: چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږ له لمونځ کونکو څخه نه وو (نو ځکه دوزخ ته راوستل شوي یو).

او پیغمبر ﷺ فرمایلي دي چې څوك دسهار* او مازدیګر* لمونځ وکړی نو هغه به جنت ته لاړ شي، لکه څنګه چې په صحیح حدیث کې راغلي دي: «مَنْ صَلَّى الْبَرْدَيْنِ دَخَلَ الْجَنَّةَ».

ترجمه: څوك چې دسهار او مازدیګر لمونځ وکړی، جنت ته به لاړ شي.

لمونځ په ټولو اسماني ادیانو کې یو عام او ښکاره عبادت دی، چې معنی او مفهوم یې دادی چې (مسلمان) یواځې هغه الله ته تسلیم شي او کامل اطاعت یې وکړي چې هیڅ شریك او ساری* نلري- ، او لمونځ انسانانو ته دتقوی، انکسار، الله ته رجوع کولو، صبر، جهاد، او توکل کولو تربیه* ور کوي، او دا هغه ظاهري عبادت دی چې دلمونځ کونکي په ایمان، او دالله رب العالمین په بندګۍ کې دهغه په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ریښتنولۍ او صداقت دلالت کوي.

نو پر هر مسلمان باندي فرض دي چې په دوامدار شکل سره لمونځونه په خپلو وختونو کې په هغه طریقه سره اداء کړي چې الله ﷻ مشروع کړیده، تر څو پدې توګه دالله ﷻ او د پیغمبر ﷺ اطاعت پر ځای کړي، او دهغه له غضب او دردونکي عذاب څخه ځان وژغوري*.

(c) ketabton.com: The Digital Library

طهارت یا دلمانځه لپاره پاکوالی

دا طهارت دبدن*، جامو، او دلمانځه دځای پاك ساتلو ته شامل دی.

* دبدن پاکوالی په دوو شیانو سره کیږي:

لومړی: غُسل (ځان مینځل):

چي دجنابت*، حیض، او نفاس نه وروسته کیږي، پداسي شکل سره چي تول بدن او ویښتان* په اوبو سره دپاکوالي په نیت ومینځي*.

دوهم: اودس کول:

الله ﷻ فرمایي: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلاَةِ فاغْسِلُواْ وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُواْ بِرُؤُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَينِ﴾ [المائدة: ٦]

ترجمه: اې مومنانو کله چي لمانځه ته دولاړیدلو (نیت او اراده) وکړی، نو خپل مخونه، او لاسونه تر څنګلو* پوري ومینځئ، او پر خپلو سرونو باندي

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسح وکړئ، او خپلې پښې* تر بجلکو* (پنډیو) پورې (ومینځئ).

نو دا مبارك ایت په هغو شیانو مشتمل دی دکومو چې مراعات په اودس کولو کې واجب دی، او هغه شیان دادي:

۱- دمخ مینځل دخولې او پوزې ته اوبو اچولو په شمول.

۲- تر څنګلو پورې دلاسونو مینځل*.

۳- دغوږونو په شمول دټول سر مسح کول.

۴- تر بجلکو* پورې دپښو مینځل.

* او دجامو او ځای پاکوالی دادی چې له مرداری او نجاست (ګندګی) نه لکه: تشې بولې*، ډکې بولې* او نورو نجاستونو (ګندګیو) څخه پاك وساتل شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تیمم وهل

له هغو اسانتیاوو او سهولتونو څخه چې الله ﷻ مسلمانانو ته ورپه برخه کړیدي، یو هم دادی چې داوبو دنشتوالي په وخت یا په هغه صورت کې چې داوبو استعمالول انسان ته ضرر ولري، هغه ته یې تیمم وهل روا کړیدی. (دتیمم طریقه) پداسې شکل سره ده چې لاسونه به په ځمکه باندې ووهي او بیا په هغو سره خپل مخ او دواړه لاسونه مسح کړي.

الله ﷻ فرمایي: ﴿فَلَمْ تَجِدُواْ مَاء فَتَيَمَّمُواْ صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُواْ بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُم مِّنْهُ﴾ [المائدة: ٦]

ترجمه: (که مو چیرې اودس یا غسل کولو ته ضرورت شو) او بیا مو اوبه ونه موندلې* نو په پاکه خاوره سره تیمم وکړی، (یعنې دواړه لاسونه په ځمکه ووهی) او خپل مخونه او لاسونه په هغه سره مسح کړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

عمار ﷺ وايي: پيغمبر ﷺ زه په يو کار پسي واستولم، نو ماته جنابت* پيښ شو، او اوبه مي پيدا نکړي، نو (دپاکوالي لپاره) په خاورو کي داسي ولغړيدم* لکه څنګه چي يو حيوان لغړي (او بيا مي لمونځ وکړی)، او بيا پيغمبر ﷺ ته راغلم او قصه مي ورته بيان کړه، نو ويي فرمايل: «إِنَّمَا يَكْفِيكَ أَنْ تَقُولَ بِيَدَيْكَ هَكَذَا» ثُمَّ ضَرَبَ بِيَدَيْهِ الأَرْضَ ضَرْبَةً وَاحِدَةً، ثُمَّ مَسَحَ الشِّمَالَ عَلَى اليَمِينِ، وَظَاهِرَ كَفَّيْهِ وَوَجْهِهِ.

ترجمه: تا ته دا کافي وه چي لاسونه دي داسي په (ځمکه) وهلي واى، او بيا يي لاسونه يو ځل په ځمکه ووهل، او بيا يي په چپ (لاس) سره ښى (لاس)، او دلاسونو پنجې او خپل مخ مسح کړی. (دا حديث بخاري او مسلم روايت کړيدی).

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرض لمونځونه

اسلام پر هر مسلمان باندي په يوه ورځ او شپه کي پنځه لمونځونه فرض کړيدي، او هغه: دسهار، غرمي، مازديګر، مانښام، او ماسخوتن لمونځونه دي.

۱- دسهار لمونځ:

او هغه دوه رکعته دی، او وخت يي له دوهمي سپيدي* (هغه پراخه روښنايي چي دشپي لخوا په مشرق کي وي) راختلو څخه تر لمر ختلو پوري دی.

۲- دغرمي لمونځ:

او هغه څلور رکعته دی، او وخت يي دآسمان له مينځ نه دلمر له زوال څخه شروع بيا تر هغه پوري دوام لري چي دهر شي سيوری يو برابر* شي، بيله هغه سيوري نه چي دزوال په وخت کي وي.

۳- دمازديګر لمونځ:

او هغه څلور رکعته دی، وخت يي دغرمي دوخت

(c) ketabton.com: The Digital Library

له وتلو نه شروع کيږي تر هغه پوري چي دهر شی سيوری دوه برابره شي، بيله هغه سيوري نه چي دزوال په وخت کي وي، او دضرورت وخت يي دلمر تر لويدلو پوري دی.

۴- دمابنام لمونځ:

او هغه دري رکعته دی، او وخت يي دلمر لويدلو* نه تر سره شفق* ورکيدلو پوري دی.

۵- دماسخوتن لمونځ:

او هغه څور رکعته دی، وخت يي دمابنام دوخت له ختميدلو نه وروسته بيا دشپي تر دريمي حصي او يا اولي نيمايي حصې پوری دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلمانځه اداء کولو طريقه

وروسته لدي نه چي بدن او دلمانځه ځای په تير شوي کيفيت سره پاك شي، او مسلمان دلمانځه دوخت له داخليدلو څخه مطمئن شي، نو قبلې (په مکه مکرمه کي بيت الله شريف) ته دي مخ کړي پداسي حال کي چي کوم فرضي او يا نفلي لمونځ کول غواړي، دهغه اراده او نيت به په زړه کي کوي، او بيا به لاندي افعال په ځای کوي:

۱- اول تکبير (تکبير تحريمه) «الله اکبر» به وايي، پداسي حال کي چي دسجدي ځای ته به ګوري.

۲- دتکبير ويلو په وخت کي به خپل لاسونه داوږو برابر او يا دغوږونو دبرابرې په اندازه پورته کوي.

۳- د«الله اکبر» وروسته دغه دوعا لوستل سنت ده: «سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، وَتَبَارَكَ اسْمُكَ، وَتَعَالَى

(c) ketabton.com: The Digital Library

جَـــدُّكَ، وَلاَ إِلَهَ غَيْرُكَ»[۱]، او کـه وغـواړي دا دوعـا دي ووايـي: «اللَّهُمَّ بَاعِدْ بَيْنِي وَبَيْنَ خَطَايَايَ كَمَا بَاعَدْتَّ بَيْنَ الْمَشْـــرِقِ وَالْمَغْرِبِ، اللَّهُمَّ نَقِّنِي مِنْ خَطَايَايَ كَمَا يُنَقَّى الـــثَّوْبُ الأَبْيَضُ مِنَ الدَّنَسِ، اللَّهُمَّ اغْسِلْنِي مِنْ خَطَايَايَ بِالْمَاءِ وَالثَّلْجِ وَالْبَرَدِ»[۲].

۴- بيـا بـه وايـي «أَعُـــوذُ بَاللهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ»[۳]، او بيـا بـه «الحمد لله» لولي:

---

(۱) ترجمه: الهي! تا په پاکي سره يادوم او ستا پوره ستاينه کوم، او مبارک دی نوم ستا، او اوچت دی شان او شوکت ستا، او بيله تا نه بل څوک د عبادت وړ نشته.

(۲) ترجمه: الهي! زما او زما د ګناهونو تر مينځ دومره لري والی راولې، لکه څنګه چې دي د مشرق او مغرب په مينځ کې لري والی راوستی دی، الهي! ما له خپلو ګناهونو نه داسې پاک کړې لکه څنګه چې سپينه جامه له خيرو نه پاکه کړي شي، الهي! ما له ګناهونو نه په واوره، او اوبو، او ږلی سره ووينځې.

(۳) ترجمه: په الله سره د رټل شوي شيطان څخه پناه غواړم، په نامه د الله چې =

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿الْحَمْـــدُ للّه رَبِّ الْعَالَمِينَ * الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * مَالِكِ يَـــوْمِ الدِّينِ * إِيَّاكَ نَعْبُدُ وإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ * اهدِنَا الصِّرَاطَ الْمُســـتَقِيمَ * صِـــرَاطَ الَّذِينَ أَنعَمتَ عَلَيهِمْ غَيرِ المَغضُوبِ عَلَـــيهِمْ وَلاَ الضَّـــالِّينَ﴾[1]، او لدې وروسته به «آمين» وايي.

٥- بيا به له قرآن کريم نه هغه سورت او يا هغه آيتونه لولي چې په ياد يي وي او ورته اسانه وي، لکه دا ســـورت: ﴿إِذَا جَاء نَصْرُ اللّه وَالْفَتْحُ * وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُـــونَ فِـــي دِيـــنِ اللّه أَفْوَاجًا * فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ

ډير زيات مهربان او پوره رحم لرونکی دی شروع کوم.

(١) ترجمه: ټولې غوره ستاينې يواځې الله تعالی لره دي چې دټول عالم پالونکی دی. ډير زيات مهربان او پوره رحم لرونکی دی. دجزاء دورځې خاوند دی. يواځې ستا عبادت کوو او يواځې له تا څخه مرسته غواړو. مونږ ته سمه لياره وښيه. دهغو کسانو لياره چې تا پر هغوی باندې انعام کړی دی، نه دهغو کسانو لياره چې ورباندې غضب کړې شوی، او نه دګمراهانو لياره.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا﴾[۱]، او يا دقرآن کريم بل کوم سورت.

۶- بيا به لدې نه وروسته د «اللهُ أَكْبَر»[۲] په ويلو سره رکوع کوي، پداسي حال کي چې ملا* به يې سيده او برابره وي، او لاسونه به يې پر څنګونو* ايښي وي، او «سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيم»[۳] به وايي، او دري څلي* او يا له هغه نه زيات ويل يې سنت دي.

۷- بيا به د «سَمِعَ اللهُ لِمَنْ حَمِدَهُ»[٤] په ويلو سره له

---

(۱) ترجمه: کله چې دالله مرسته او بريالیتوب رارسيږي. او وويني چې خلك جوپې جوپې د الله په دين کي ننوځي. نو خپل پروردګار په پاکي ياد کړه، او له هغه څخه بخښنه وغواړه، بيشکه چې هغه ډير دتوبې قبلوونکی دی.

(۲) ترجمه: الله ډير لوی دی.

(۳) ترجمه: پاك دی ځما لوی پروردګار.

(٤) ترجمه: قبول کړه الله (حمد او ثنا) د هغه چا چې د هغه حمد او ثنا يې وويل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رکوع څخه سر پورته کوي، که امام وي او که یوازي ځانته وي، او له دریدلو وروسته به «رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ، حَمْداً كَثِيراً طَيِّباً مُبَارَكاً فِيهِ، مِلْءَ السَّمَاوَاتِ وَمِلْءَ الأَرْضِ، وَمِلْءَ مَا بَيْنَهُمَا، وَمِلْءَ مَا شِئْتَ مِنْ شَيْءٍ بَعْدُ»[1] وایي.

او که مقتدي وو، نو دپورته کیدو په وخت کي به «رَبَّنا وَلَكَ الحمدُ...» تر آخره پوري وایي.

٨- بیا به د «الله أكبر» په ویلو سره سجدي ته ولاړ شي، پداسي حال کي چي متهان* (یا څنګلي) به یي له بغلونو څخه، او ورَنونه* به یي له لینګو* څخه لیري وي، او سجده به پر اوو اندامونو* باندي کوي: تندی

(١) ترجمه: اې زمونږ پروردګاره! تا لره ټوله غوره ستاینه ده، ستاینه ډیره زیاته، پاکه، او مبارکه، د آسمانونو او ځمکي او د هغوی تر مینځ د مخلوقاتو د ډکوالي په اندازه، او په اندازه د ډکوالي د هغه شیانو چي تا وروسته غوښتي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له پوزي سره، دواړه وُرغوي*، ځنګنونه، دپښو دګوتو شاوي، او «سُبحانَ ربيَ الأعلى»[۱] به دري واره او يا زيات وايي، او چي کومه دوعا يي خوښه وي هغه به زياته لولي.

۹- بيا به د «الله اکبر» په ويلو سره له سجدي څخه سر راپورته کوي، او پر چپه پښه به کښيني، او ښى* پښه به دَرَوي*، او لاسونه به پر ورَنونو او ځنګنونو باندي ايږدي، او «رَبِّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَعَافِنِي وَارْزُقْنِي وَاهْدِنِي وَاجْبُرْنِي»[۲] به وايي.

۱۰- بيا به د «الله اکبر» په ويلو سره دوهمه سجده کوي، په کوم ترتيب سره چي يي لومړۍ سجده وکړه،

---

(۱) ترجمه: پاك دى خما لوى پروردګار.

(۲) ترجمه: الهي! ما ته بخښنه وکړې، او په ما رحم وکړې، او ما ته عافيت راکړې، او روزي را ته راکړې، او هدايت را ته وکړې، او نقصان مي پوره کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

او پدي ډَوَل سره يې يو رکعت پوره او بشپړ شو.

۱۱- بيا به د «الله اکبر» په ويلو سره دوهم رکعت ته پورته کيږي.

۱۲- بيا به «الحمد لله..» تر آخره پوري وايي، بيا به دقرآن کريم يو سورت ورپسي وايي، بيا به رکوع ته ځي، بيا به له رکوع څخه راپورته کيږي، بيا به دوه سجدي کوي، په هماغه ترتيب سره لکه څرنګه چې يي په لومړي رکعت کي وکړ.

۱۳- وروسته لدې نه چې ددوهمي سجدې څخه سر را پورته کړي هماغسي به کښيني لکه څرنګه چې ددوو سجدو په مينځ کي کښيناستلی* وو، بيا به «التَّحِيَّاتُ لله وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ، السَّلامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ الله وَبَرَكَاتُهُ، السَّلامُ عَلَينَا وَعَلَى عِبَاد الله الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَنْ لاَّ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ»[1] ووايي.

---

(۱) ترجمه: ژبنې او بدنې او مالي عبادتونه تهول الله لره دي، سلام او د الله =

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـه چـيري لمونـځ دوه رکعتـيز وو لکـه دسـهار، جمعي، او يـا اختـر لمونـځ نـو تـر اخره به ناست وي او د «التحيات..» وروسـته بـه «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّـكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِـيدٌ»[1] ووايـي، او له څلورو شيانو څخه بـه پـناه غـواړي او داسي بـه وايـي: «اللَّهُـمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ

رحمت او برکتونه دي وي پر تا اې پيغمبره! سلام دي وي پر مونږ او د الله پر نـيکو بـندګانو، زه شـاهدي ورکـوم چـي بـيله الله نـه بـل د عـبادت وړ معبود نشته، او شاهدي ورکوم چي محمد د الله بنده او پيغمبر دی.

(۱) ترجمه: الهي! پر محمد او د محمد پر اهل وعيال درود ولېږه، لکه څنګه چي دي پر ابراهيم ﷺ او د ابراهيم ﷺ پر اهل و عيال درود ليږلی دی، په ربنتيا سره ته ستايلی شوی، د لويي خاوند يې، او برکت نازل کړه پر محمد او د هغه پر اهل وعيال باندي، لکه څنګه چي دي برکت نـازل کړی دی پر ابراهيم ﷺ او د هغه پر اهل وعيال باندي، په ربنتيا سره ته ستايل شوی، د لويي خاوند يې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

عَـذَابِ جَهـنَّمَ، وَمِـنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَـاتِ، وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَّالِ»[1]، او بيا به دخپل ځان لپاره ددنيا او اخرت دخير غوښتلو دوعا کوي، او دا (دوعاګاني او اذکار) په فرضي او نفلي لمونځونو دواړو کي ويل کيږي.

بيا به په «السَّلامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللهِ»[2] ويلو سره ښي طرف ته سلام ګرځوي، او بيا به په «السَّلامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللهِ» ويلو سره چپ طرف ته سلام ګرځوي.

او که لمونځ دري رکعتيز وي لکه دمانښام لمونځ، او يا څلور رکعتيز وي لکه دغرمي، مازديګر، او ماسخوتن لمونځونه، نو د لومړی ناستي له

---

(١) ترجمه: الهي! زه په تا سره پناه غواړم د دوزخ له عذاب څخه، او د قبر له عذاب څخه، او د ژوند او مرګ له فتنو څخه، او د مسيح دجال د فتنې د شر څخه.

(٢) ترجمه: سلام (سلامتيا) او دالله رحمت دي وي پر تاسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«التحـــيات..» نه وروسته بـه «الله اکبر» ووايـي او وبـه دريـمِ، او بيا بـه «الحمد لله..» يوازي ووايي: او بيا به رکوع او سجده وکړي، لکه څرنګه چي يي په اولو دوو رکعـتونو کـي وکړه، بيا بـه پـه همدا ډول سره څلورم رکعت کوي، ليکـن له سجدي نه وروسته به د«تَوَرُّك» پـه شـکل کښيني، او هغـه داده چي ښی پښه ودَرَوي، او چـپه پښـه بـه تر هغـه لاندي کښيږدي، او کوناتي به پر ځمکـه کښـيږدي، او بـيا بـه «التحـــيات..» ووايـي، دمانښام پـه دريـم رکعـت کـي، او دغرمـي، مازديګر او ماسخوتن په څلورم رکعت کي، او بيا به پر پيغمبر ﷺ باندي درود «الـــلهمَّ صَلِّ..» وايـي، او کـه وغواړي نو دوعـا دي وکړي، او بـيا بـه ښی او چپ طرف ته سلام وګرځوي لکه څرنګه چي مخکي بيان وشو.

او پدي ترتيب سره يي لمونځ پوره او بشپړ شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جماعت* لمونځ

دجماعت لمونځ په يوازي لمونځ باندي اوويشت درجي زيات فضيلت او غوره والی لري، لکه څرنګه چي له ابن عمر رضي الله عنهما څخه په بخاري کي روايت دی چي پيغمبر ﷺ فرمايي: «لقد هممْتُ أن آمرَ بالصلاةِ فتُقامَ ثم أُخالفَ إلى قومٍ في منازلِهم لا يشهدونَ الصلاةَ في جماعةٍ فأُحرقَها عليهم».

ترجمه: په ربنتيا سره چي ما اراده وکړه چي امر وکړم چي لمونځ ودَرَول شي (اقامت وويل شي)، اوبيا زه دهغو کسانو کورونو ته لاړ شم چي دجماعت لمونځ ته نه راځي، او (کورونه يي) ورباندي وسوځوم. (دا حديث بخاري او مسلم روايت کړی دی).

نو که چيري دجماعت لمونځ پريښودل لويه ګناه نه وای، پيغمبر ﷺ به دوی دکورونو په سوځولو سره نه تهديد* کولای. او الله ﷻ فرمايي: ﴿وَأَقِيمُواْ الصَّلَاةَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

وَآتُواْ الزَّكَاةَ وَارْكَعُواْ مَعَ الرَّاكِعِينَ﴾ [بقرة: ٤٣]

ترجمه: او لمونځ ښه اداء کړئ، او زکات ورکړئ، او له رکوع کونکو سره رکوع وکړئ (يعني له لمونځ کونکو سره لمونځ وکړئ).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دجُمعې لمونځ

اسلام همیشه یووالی او وحدت خوښوي او هغه ته (خلګ) رابولي*، او اختلاف بد ګڼي او له هغه نه کرکه او نفرت کوي، او هیڅ داسي کار نشته چي دمسلمانانو په مینځ کي دیووالي او وحدت درامینځ ته کیدو په لاره کي مثبت رول* ولري، او اسلام (مسلمانان) هغه ته دعوت او تشویق کړي نه وي، او په هغه سره یې امر نه وي کړی.

دجمعي ورځ دمسلمانانو لپاره داختر ورځ ده، چي په هغې کي دالله ﷻ یادونه او تعظیم کوي، او ددنیا له کارونو او مصروفیتونو نه لیري په مسجدونو کي راغونډ یږي، تر څو دالله ﷻ درضا لپاره دهغه له فرائضو څخه یوه مهمه فریضه او وجیبه* په ځای کړي، او دخطیبانو او عالمانو هغه لارښودونو او ارشاداتو ته غوږ کښیږدي، کوم چي په خطبه کي یي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړاندي کوي، او خطبه هغه اوونيز (هفته وار) درس دی چې خطيب دهغې پواسطې سره اوريدونکي دالله ﷻ توحيد ته رابولي*، او هغوی ته نوی ژوند ورکوي، او دالله او پيغمبر ﷺ محبت او اطاعت ته چمتووالی يې په زړونو کې بيا تازه کوي، الله ﷻ فرمايي: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِي لِلصَّلَاةِ مِن يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ * فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِن فَضْلِ اللَّهِ وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾ [الجمعة: ٩-١٠]

ترجمه: ای مومنانو کله چې دجمعې په ورځ د(جمعې) لمانځه لپاره اذان وشي، نو دالله وذکر (لمانځه) ته ورودانګی*، او پلورل* (او پيرودل)* پريږدی، دا ستاسو لپاره ډيره غوره ده که تاسو پوهيدلاست، او چې کله لمونځ اداء شي، نو په ځمکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـي خـواره* شـی، او دالله فضـل وغـواړی، او الله پـه ډیرو یـادوولو سره یـاد کړی، ژر دی چـي کامـیابه بـه شی.

او دجمعـي لمونـځ پـر هـر مسـلمان نـر او ښځـي بـاندي فـرض دی، کلـه چي بالغ* ازاد او مقیم* وي، او پیغمبر ﷺ همیشـه هغـه اداء کـړی دی، او دهغـه چـا لـپاره یـي ډیره سـخته سزا ټاکلي ده چـي هغـه نـه اداء کـوي، پیغمبر ﷺ فرمایـي: «لَيَنْتَهِيَنَّ أَقْوَامٌ عَنْ وَدْعِهِمُ الْجُمُعَـاتِ أَو لَيَخْـتِمَنَّ اللهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ ثُمَّ لَيَكُونَنَّ مِنَ الْغَافِلِينَ».

ترجمه: دجمعـي لمونځونو پریښودلو نه دي خلګ پـه کلکـه ډډه وکـړي، او (کـه داسـي ونکړي نو) الله ﷻ بـه ددوی پـه زړونـو بانـدي (دغفلت) مُهر* (ټاپه) لګوي، نـو بیـا بـه دغافلانو (ګمراهانو) له جملي نه وي. (دا حدیث مسلم روایت کړی دی).

(c) ketabton.com: The Digital Library

او فرمايي: «مَـنْ تَرَكَ ثَلاثَ جُمَعٍ تَهَاوُناً طَبَعَ اللهُ عَلَى قَلْبِه».

ترجمه: څوك چې دري جمعي (لمونځ) دسستۍ او تنبلۍ په وجه پريږدي، الله ﷻ به دهغه په زړه باندي (دغفلت) مُهر (ټاپه) ولګوي.

دجُمعي لمونځ دوه رکعته دی، چې يو مسلمان به يي په اِمام پسي دمسلمانانو سره يوځای په جَمعه کي اداء کوي.

دجُمعي لمونځ بيله جَمعي څخه نه صحيح کيږي، نو مسلمانان به سره يو ځای راغونډيږي، او اِمام به دوی ته خطبه وايي او نصيحت او لارښودنه به ورته کوي، او دخطبي په وخت کي خبري کول ناروا دي، ان تردې که خپل ملګري ته ووايي چې: مَه، يا چوپ شه، نو دا هم بيځايه (او ممنوع) کار دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمسافر لمونځ

الله ﷻ فرمايي: ﴿يُرِيدُ اللّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلاَ يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ﴾ [البقرة: ١٨٥]

ترجمه: الله ﷻ ستاسو لپاره اسانتيا غواړي، او تاسو ته تکليف نه غواړي.

همدا راز اسلام داسانتيا او سهولت دين دی، او الله ﷻ هر څوك دخپل وس سره سم* مُکلف کوي، او دداسي کار امر ورته نکوي چي په هغه نشي توانيدلای*، او له دې امله چي په سفر کي هم دمشقت او تکليف اټکل دی، نو الله ﷻ په هغه کي دوه شيان داسانتيا لپاره روا کړيدي:

لومړی: دلمانځه لنډول (قصر کول):

پداسي ډول سره چي څلور رکعتيز لمونځ به دوه رکعته کوي، نو که چيري ته مسافر وې نو دغرمي، مازديګر او ماسخوتن لمونځ دوه رکعته وکړه، او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمانښام او سهار لمونځ په خپل حالت پاتي کيږي يعني په هغې کي قصر نشته.

دلمانځه لنډول دمسلمانانو لپاره دالله ﷻ له طرف نه يوه اسانتيا او رخصت دی، او الله ﷻ داسانه حکمونو (رخصتونو) په ځای کول هماغسي خوښوي لکه څنګه چي دګران حکمونو (عزيمتونو) په ځای کول خوښوي.

دسفر په حکم کي: دموټر*، الوتکي، کښتی*، ريل ګاډی، څارويو*، او يا پښو سره سفر کول برابر دي، دې ټولو ته سفر ويلي کيږي، او لمونځ پکښي کي لنډ کيږي، تر څو چي سفر دګناه په مقصد نه وي (چي په هغه کي دلمانځه لنډول روا ندي).

دوهم: ددوو لمونځونو يوځای کول:

مسافر ته روا دي چي دوه لمونځونه يو ځای په يوه وخت کي وکړي، نو دغرمي او مازديګر لمونځونه به يوځای کوي، او همدا رنګه دمانښام او ماسخوتن

(c) ketabton.com: The Digital Library

لمونځونه به يوځای کوي، او ددواړو لمونځونو وخت به يو کوي، خو دواړه لمونځونه به يوله بل څخه بيل* اداء کيږي، لومړی به د غرمي لمونځ کوي بيا به ورپسي سمدستي* دمازديګر لمونځ کوي، يا اول دمابنام لمونځ او ورپسي به سمدستي دماسخوتن لمونځ کوي.

او ددوو لمونځونو يوځای والی يوازي* او يوازي دغرمي او مازديګر، او دمابنام او ماسخوتن په مينځ کي وي، مثلاً دسهار او غرمي، يا دمازديګر او مابنام لمونځونه يوځای کيدلای نشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(دلمانځه نه وروسته) مسنونه اذکار (او دعاګاني)

دلمونځ کونکي لـپاره سنت دي چي دلمانځـه نـه وروسته دري ځلي «أســتغفر الله» ووايي، او بيا به دا (دعـا) وايي: «اللّهُمَّ أنتَ السَّلامُ، ومِنْكَ السّلامُ، تَبارَكْتَ يا ذَاالجَلالِ وَالإكْرَام، لا إلَهَ إلا اللهُ وَحْدَهُ لا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، اللّهُمَّ لاَ مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ، وَلاَ مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ، وَلاَ يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ»[1]، او دري ديرش ځلي بـه «سُبْحَانَ اللهِ»، «الْحَمْدُ للهِ»، «اللهُ أَكْــبَر» وايـي، او سَـل ځلـو پوره کولو لـپاره به «لا إلَــهَ إلا اللهُ وَحْدَهُ لا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ،

---

(۱) ترجمه: د ثنا، ستاينې او لويي څښتن دي، دا وينا ډيره حق ده چه بنده يي کوي (او مونږ ټول ستا بندګان يو) چه اي زما الله څوک منع کوونکي نشته د هغه څه چه ته يي ورکوي، او نه ورکوونکي شته د هغه څه چه ته يي نه ورکوي، او ستا په وړاندي مالدار ته د هغه مال ګټه نه رسوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»[۱] وايي.

او (بيا به) آيت الكرسي، «قل هو الله أحد..»، «قل أعوذ برب الفلق..»، او «قل أعوذ برب الناس..» وايي.

او ددغه دريو سورتونو دري ځل ويل دسهار او مابنام دلمانځه څخه وروسته مستحب دي، لكه څرنګه چې دمابنام دلمانځه وروسته مستحب دادی چې دمخكيني اذكارو وروسته دا دعا هم لس ځل ووايي: «لا إِلَهَ إلا اللهُ وَحْدَهُ لا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، يُحْيِي وَيُمِيتُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»[۲].

او دا اذكار ويل ټول سنت دي او فرض ندي.

---

(۱) ترجمه: بيله الله نه بل د عبادت وړ معبود نشته، هغه يو دی، شريك نلري، هغه لره (دكائناتو) ټولواكي او پوره غوره ستاينه ده، او هغه پر هر څه قادر دی.

(۲) ترجمه: بيله الله نه بل د عبادت وړ معبود نشته، هغه يو دی، شريك نلري، هغه لره (دكائناتو) ټولواكي او پوره غوره ستاينه ده، ژوند وركوي، او مرګ راولي، او هغه پر هر څه قادر دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دفرضو سره سنت لمونځونه (سنت راتبه)

دهر مسلمان نارينه او ښځي* لپاره سنت دي -که چيري هغه مسافر نه وي- دفرضو څخه پرته ددوولس رکعته لمونځ اهتمام وکړي، او هغه دادي:

څلور رکعته دغرمي دلمانځه څخه مخکي، او دوه رکعته وروسته، او دوه رکعته دمابنام دلمانځه څخه وروسته، او دوه رکعته دماسخوتن دلمانځه څخه وروسته، او دوه رکعته دسهار دلمانځه څخه مخکي.

له أُمّ المومنين أُمّ حبيبه رَمْلَه بنت أبي سفيان ﷺ نه روايت دی وايي: دپيغمبر ﷺ نه مي واوريدل چي فرمايي: «مَا مِنْ عَبْدٍ مُسْلِمٍ يُصَلِّي للهِ فِي كُلِّ يَوْمٍ ثِنْتَيْ عَشْرَةَ رَكْعَةً تَطَوُّعاً غَيْرَ الْفَرِيضَةِ إِلاَّ بَنَى اللهُ لَهُ بَيْتاً فِي الْجَنَّةِ، أَوْ إِلاَّ بُنِيَ لَهُ بَيْتٌ فِي الْجَنَّةِ».

ترجمه: هيڅ يو مسلمان بنده به نه وي چي په ورځ کي دفرضو څخه پرته دوولس رکعته بيله فرضو څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نفل لمونځ وکړي، مګر دا چې الله ﷻ به هغه لره په جنت کې یو کور جوړ کړي، او یا به هغه لره په جنت کې یو کور جوړ شي. (دا حدیث مسلم روایت کړی دی).

اما په سفر کې به پیغمبر ﷺ دغرمي، مانښام، او ماسخوتن سنت نکول، خو دسهار سنت، او وتر به یې نه پریښودل، او دپیغمبر ﷺ (طریقه) زمونږ لپاره داقتداء او پیروی غوره نمونه ده، الله ﷻ فرمایي: ﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ﴾ [الأحزاب: ٢١]

ترجمه: بیشکه چې دپیغمبر ﷺ (په طریقه او سنتو کې) ستاسو لپاره غوره اقتداء او پیروي ده.

او پیغمبر ﷺ فرمایي: «صَلُّوا كَمَا رَأَيْتُمُونِي أُصَلِّي».

ترجمه: په کوم ډول چې ما ګوری لمونځ کوم، په هماغه ډول لمونځ وکړی.

والله وَلِيّ التوفيق، وصلى الله على محمد وآله وصحبه وسلم،،،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلهجې د اختلاف په صورت کې یوه معنی لرونکې کلمات چې په کتاب کې راغلې دي

کلمه	معنی
اړخونه	طرفونه، جهتونه
ارزښت	اهمیت
اندامونه	اعضاء
اهمیت	ارزښت
بالغ	مړانه وهلی، بلوغ سن ته رسیدلی
بجلکه	ښنګری، دپښې ګیتی
بدن	جسم، وجود
بر کې لرل	شاملیدل
بیل	جلا، جدا
پښې	سپې
پلورل	خرڅول
پوښتنه	تپوس، سوال
پیرودل	رانیول، اخیستل
تدبیر	تنظیم، پالنه
تدبیر	اداره، پالنه، کنټرول

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلمه	معنی
تشي بولي	وړې بولي، میتیازي، بولي
توانیدل	قدرت لرل
توپیر	فرق
تهدید	ویروَل، ګوابښ ورکول
جماعت لمونځ	په جَمه لمونځ
جنابت	غُسل اوښتل
څلي	واري
څنګون	زنګون، تکی، توټکی
څرګنده	معلومه
څرګنده	بنکاره، ظاهره
څرنګوالی	کیفیت
څنګل	لیچه، مټ
خلګ	خلق
خلیفګان	هغه کسان چې له تیر شوو کسانو نه نمایندګي کوي
خواره	تیت، خپاره
خِیره	ناپاکي، چټلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلمه	معنی
دَرَول	نیغ نیول، ولاړول
دوږخ	جهنم، دوزخ
دوهم	دویم
ډکي بولي	غُل، غتي بولي، دانسان ګندګي او فاضله مواد
رابولي	دعوت کوي، غواړي
راز ونیاز	دزړه خبري، دسر خبري، دزړه خواله
رول	تاثیر
ژغورل	نجات ورکول، ساتل
ساری	مثل، مانند، همتا، شبیه
سپیدي	دسهار رڼایي، دسبا کیدلو علامه
سمدستي	ژر، زر، فوراً
سهار	سَحَر، سهَر
شان	مثل
شان او شوکت	عزت او جلال
شاهدي	ګواهي
شفق	دمانښام په وخت کي داسمان (اُفُق) سرخي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلمه	معنی
ښی	راسته
عناد	دښمني
غوره	بهتر، ښه
غونډول	ټولول، جمع کول
کښیناستل	کیناستل
لاسنیونه	یو بل سره کومك کول
لامبل	غسل کول
لغړیدل	لغښتل، ډډه په ډډه اوړیدل، رغښتل
له مینځه وړي	باطله وي، ورکوي
لینګی	ساق، دبجلکي او ځنګون تر مینځ حصه
مازدیګر	نمازدیګر
مټ	داوړې نه تر ځنګل پوري حصه
محکم	ټینګ، کلك
مریان	غلامان
معبود	خدای، هغه څوك یا څیز چي خلګ یي عبادت کوي
مقیم	هغه څوك چي مسافر نه وي، په خپل وطن کي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلمه	معنی
ملا	شا
مُهر	تاپه
موټر	ګاډی
موندل	پیدا کول
مینځي	پریولي، پریمینځي
وردانګل	ورځغستل، منډه وهل
وُرغوی	دلاس تلی
ورون	پتون، ښانګه
وسعه	قدرت، توان
وګټل	وبلل
ویښتان	وریښتان
یو برابر	یو چند

(c) ketabton.com: The Digital Library

دموضوعاتو فهرست

سريزه ٣
لومړنی خبري ٥
لومړی رکن: ددې کلمې ویل (لا إله إلا الله محمد رسول الله): ٦
دوهم او دریم رکن: لمونځ کول، او زکات ورکول: ١٤
څلورم رکن: د رمضان دمیاشتې روژه: ١٦
پنځم رکن: حج کول دهغه چا لپاره چې د تلو راتلو طاقت* او قدرت یې ولري: ١٧
دلمانځه اهمیت* ١٨
طهارت یا دلمانځه لپاره پاکوالی ٢٦
تیمم وهل ٢٨
فرض لمونځونه ٣٠
دلمانځه اداء کولو طریقه ٣٢
د جماعت* لمونځ ٤٣
دجُمعې لمونځ ٤٥
دمسافر لمونځ ٤٩
لومړی: دلمانځه لنډول (قصر کول): ٤٩
دوهم: ددوو لمونځونو یوځای کول: ٥٠

(c) ketabton.com: The Digital Library

(دلمانځه نه وروسته) مسنونه اذکار (او دعاګاني)..... ۵۲
دفرضو سره سنت لمونځونه (سنت راتبه)..... ۵۵
دموظف لنډه پيژندنه..... ۵۷
دلهجي داختلاف په صورت کي يوه معنی لرونکي
کلمات..... ۵۸
چي په کتاب کي راغلي دي..... ۵۸
دموضوعاتو فهرست..... ۶۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعليم الصلاة

تأليف

د. عبد الله بن أحمد الزيد

ترجمة

عبد النافع زلال

باللغة «البشتو»

(c) ketabton.com: The Digital Library

إدارة أوقاف
صالح عبد العزيز الراجحي

تعليم الصلاة

تأليف

د. عبد الله بن أحمد الزيد

ترجمة

عبد النافع زلال

باللغة «البشتو»

مطبعة دار طيبة - الرياض - ت: ٤٢٨٣٨٤٠

GIFT NOT FOR SALE

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library